

Muhuulane

Nr 6 (283)

Jaanikuu 2013

Muhu leht

Laupäeval, 15. juunil
kl 13 Eemu veski all

VESKI VALSS

Ehtsaid lõõtsapille mängivad tunnustatud lõõtsamehed Sulev Mägi, Viktor Ilmvest, Urmas Rahnik ja Ain Hannus. Vahelugemised Meelis Mereäärelt. Osta saab Nautes Mihkli puhketalu perenaise Ingrem Raidjõe suupisteid.

Tule veeda mõnus lõunatund!
Pilet 1 euro.

Muhu Muuseum

Muhu pärandikooli avaüritus

14.-15. juunil - loe lk 6!

Neljapäeval, 20. juunil kl 18
toimub Hellamaal Männiku
turismitalus Muhuvolle I etapp.

Reedel, 21. juuni kell 20
Toomas Anni kontsert
Külasemas.

Muhu päevad 21.-23. juuni
täpsem info jõuab valla
kodulehele www.muhu.ee

23. juunil jaaniõhtu Hellamaal

Kell 20 algab rongkäik
Hellamaa Külakeskuse eest.
Esinevad Valjala ja Muhu
taidlejad, tantsuks mängivad
"Maasi Poisid". Õhtu jooksul
rahvalikud mängud lastele ja
noortele.

ISSN 1736-289X

Töö eest ära!

4. mail, kui üle Eestimaa peeti talguid „Teeme ära!“, läksid viis elujõulist Muhumaa meest ja nende juhendaja töö eest ära, et osaleda külalisesinejana Tõrvas Kagu-Eesti meesansamblite päeval, mis oli ühtlasi pühendatud ka Tõrva Kultuurimaja meesansambli 45. juubelile. Kutse sellisele üritusele tuli meile suure üllatusena. Nagu teada, on tänapäeval interneti abil võimalik peaaegu kõike teada saada, nii leiti ka Muhu meesansambel Rahvakultuuri leheküljelt.

Üritus toimus Tõrva Kirik-Kammersaalis. Kohale oli tulnud seitse meesansambli. Sõbralikud käepigistused ja tervitused ning päev võis alata. Kõigepealt anti igale ansamblile veidi aega mõned esitamisele tulevad lood läbi teha ja siis läks lahti ühine õpituba. Seda juhatas Tallinna Meestelauluseltsi Türipu Meeskoori dirigent, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia täienduskoolituskuse juhataja dotsent Ene Kangron. Õppimisele tuli Piret Ripsi laul „Sinu aja kaja“. Ennatlikult arvati, et laul on kõigile tuttav, kuid sellega olid varem tutvust teinud vaid neli meest. Seega

tuli korraldajatel ohtralt noote jagada. Mõnele sattus meeskoori, teisele segakoori variant, kuid see ei heidutanud kedagi. Proua dotsent andis esimese noodi kätte ja eeldades meeste head noodist-laulmise oskust, hakati kohe lauluga pihta. Õppimiseks aega oli kolmveerand tundi. Kolm lehekülge läks ludinal. Eesmärk oli seda heliteost õhtul kontserdi lõpu-palana esitada.

Kiirelt oli kätte jõudnud lõuna. Selleks mindi pidulikult rongkäigus kohalikku kõrtsi. Kui kodust sai hommikul villaste vestide ja paksu joepiga välja tuldud, siis nüüd marssisime 18-kraadises soojuses ja imetlesime peagi avanevaid sirelite lehepungi. Kausitäis kosutavat suppi ja kohuke ära maitstud, naasime esinemispaika tagasi.

Kontsert algas kell 14. Avasõnad lausis Tõrva linnapea Agu Kabrits. Kõigepealt esinesid kohaliku muusikakooli õpilased ja siis oligi meesansamblite kord. Iga ansambel oli pidanud enda kohta saatma tutvustuse, millest kokkuvõtte oli pandud luulevormi ja selle kandis ette päeva juht. Igale ansamblile anti

aega 15 minutit. Esimestena tuli üles astuda Muhu meesansambli. Järgnesid Viitina meeskvarlett, „Hauka vägevad“ Antslast, Nõo kiriku meesansambel, Puka meesansambel, „Ellujäänud vanaisad“ Võrust ja lõpuks sünnipäevalaps Tõrva meesansambel. Ansambli kümnest mehest on algusest peale seal laulnud viis! Peale pikka ja põhjalikku ansambli ajaloo tutvustust, mille esitas peagi 70-aastaseks saav kollektiivi noorim liige, saime kuulda ka nende muusikalisi numbreid, mis vaheldusid muusikakooli saksofonikvarteti esinemisega.

Lõpuks, peale kolmetunnist kontserti, asuti sünnipäevalast õnnitlema ja kohaletulnuid tänama. Kas hommikul ühiselt õpitud laul ka esitatud sai, jäi meile teadmata, sest meil oli ees pikk sõit ja soovisime enne päikeseloojangut koju jõuda.

Lisaks kaunile kevadilmale ja huvitavale teekonnale nautisime mehist meestelaulu ja saime juurde indu edasitugutsemiseks.

Leena Peegel

Muhu meesansambli juhendaja

NB! Vt ka lk 5.

Muuseum pidas 40. sünnipäeva

18. juuni oli muuseumis tähtis päev. Juba hommikul vara oli Tooma õue peal tavapärasest rohkem sagimist. Kell 12 algasid Muhu Muuseumi 40. sünnipäeva pidustused. Õigupoolest on muuseumi sünnipäev 19. mai, aga kuna 18. oli ka muuseumiõ, siis liitsime üritused ühte. Eks laupäeval ole ikka parem pidu pidada. Algus oli väga pidulik: Tokkroes ja Ätses tekitasid oma kaunite tantsudega õige õhkkonna. Peale jalakeerutust rääkis Meelis muuseumist, sünni-

päevast ja plaanidest. Edasi said soovijad sõna võtta ja muuseumile oma õnnitlused edastada. Võimalust kasutasid vallavanem Raido Liitmäe, pärandkultuuri asjatundja Inna Ligi, endine juhataja Lea Kuldsepp koos assistendiga Rahvateatriist ja kirjanik Ülo Tuulik.

Pärast ametlikku osa oli käes aeg kopsikuid kokku lüüa ja kehakinnitust võtta, et siirduda Eda juhtimisel muuseumi ringkäigule. Ringkäigul vaadati ka uusi näitusi – Sirje Tüüri käsitöönäitust ja

Andres Tüüri fotonäitust ning takulaudas olevat näitust 40 aasta jooksul muuseumi ekspositsioonis olnud stendidest. Pärast ringkäiku siirduti **pärimusseminarile** Väljale. Seminari teemaks oli pärandkultuuri aasta eeskujul „Pärand Muhus“. Kõik esinejad olid valmistanud oma ettekande selles võtmes.

Seminari alustas Inna Ligi väga põneva ja põhjaliku ettekandega pärandkultuuri objektidest Muhus.

Järg põõrdel.

26. aprillil sündis Sirje Kolga ja Olari Viljaste perre tütar **Sandra** Viljaste.

Head kaasmaalased,

Meil on suur au kutsuda teid osalema Eesti merenduse tähtsündmusel Muhumaal **20. juulil**, mil veesatakse vanima traditsiooniga purjelaev "Moonland".

Laev, mida muhulased nimetavad uisuks, saab vanade kommete järgi pühitsetud.

Pidu algab kell 16.00 Koguva sadamas ja jätkub laulude saatel Vanatoa kõrtsis.

Külastele pakutakse muhu õlut ja rannarahva hõrgutisi.

Muusikat esitavad Kihnu Poisid, Ajaratas, Meelis Mereäär ja üllatusesinejad

Kohtumiseni!

Väinamere Uisu Ühing
www.uisk.ee

Tähelepanu

Muhu Vallavalitsuse kassa on suletud: **25. - 27. juuni**, 15. - 28. juuli, 14. - 16. august, 21. - 23. august, 11. - 17. november. Makseid on võimalik tasuda Muhu Vallavalitsuse arvele 1120228703 (Swedbank).

Muhu Vallavalitsuse kantseleis on müügil piiratud koguses Saaremaa Ooperipäevade raames **28.7 algusega kell 12.00** toimuva **Lastegala** piletid hinnaga 5 eurot. Info tel 453 0672.

Käimas on **Muhu Muuseumi fotokonkurss "Töökas muhulane"** - tööde esitamise tähtaeg **1. juuli**. Igalt osalejalt ootame kuni 5 fotot e-posti aadressile

muhumuuseum@gmail.com.

Töömaleva vahetused:

1. periood (I vahetus) 10.-14. juuni 2013

2. periood (II/III vahetus) 29. juuli - 2. august; 5.-9. august 2013

Suvi täis tennist

Sellel suvel saab mängida tennist kolmel uuel kunstmuruga tenniseplatsil Muhu vallas Tamse külas Krundi talus. See koht on olnud juba 13 aastat Rene Buschi tennisekooli suvelaagrite läbiviimise paigaks. Laagripaik pakub ka muid sportimise võimalusi ning on mõeldud kõigile tenniseala huvilistele. **Alustame uut hooaega 15. juunil.** Info internetiaadressil www.tc2000.ee Muhu laagrid või tel. 506 3055. Hind kokkuleppel, oleneb inimeste arvust ja õpetuse mahust.

Kaunist ja aktiivset suve soovides

Rene Busch

Muhu väljakud - Rene ja Birgit.

Muuseum pidas 40. sünnipäeva

Algus lk 1.

Inna näitas oma jutule lisaks huvitavaid näiteid Muhu ehitajate muistest ilumeelset ja suurepärasest oskusest. Ta tutvustas ka muinsuskaitse häid külgi, et inimesed ei pelgaks seda organisatsiooni. Innalt võttis jutujärje üle Tiina Saar, kes tutvustas Muhu Põhikooli tikkimisringi ja näitas tehtud töid. Laste meistriteosed tegid lausa kadedaks. Ei ole kahtlustki, et käsitöölise järelkasv on olemas.

Saabus seminari oodatuid hetk – **murdevõistluse kokkuvõtete tegemine.** Enne seda rääkis Irena Muhu murdest ja oma tegemistest murde hoidmisel. Pinge oli parajalt üles kruvitud, kuni tehti teatavaks, et murdevõistlusel osales tänavu 12 kirjutajat. Enamus kirjatükke olid konkursil väljahoitud kolhoositeemalised, sekka ka muud juttu. Kõik lood olid väga põnevad ja andsid valgust sellele ajastule. Tänavu olid zhüriis Reet Hobuskoppel,

Meelis Mereäär, Külli Ausmeel ja esimese murdevõistluse võitja Eino Mereäär. Zhürii võttis arvesse ka Irena Tarvise ja Kadri Tüüri eksperthinnanguid. Ülesandeks oli välja valida üks lugu. Seda ei oodanud keegi, et see üks lugu nii tugevalt teistest eristub. Selleks oli Uuselu Grete ehk Margareta Kolga töö „Kinuõhtad Muhus. Mälestusi voastatest 1960-1988“. Tegemist oli 11 lehekülge pika tööga, mis, nagu pealkirigi ütleb, kirjeldab kinovaatamist Muhus*. Kõiki töid saab edaspidi lugeda Liiva Raamatukogus.

Seminari lõpetuseks rääkis Tiina Jõgi toidupärandist Muhus. Pike-malt peatus hapurokal, mille kohta ei olevatki ühte ja õiget teguviisi - iga pere tegi omamoodi. Toidujutu juurest oli paras siirduda toidulauda, kus külalisi ootas sünnipäevatorj ja Maie Schmuuli tehtud imehead pirukad. Külakeskus oli toonud ka pannileiba, mis kadus laualt kiiresti.

Ilmar Põldemaa 85, Muhu Muuseum 40

Korra oli aega hinge tõmmata, siis tuli asuda päeva kolmanda osa juurde – Muuseumiöö.

Muuseumiöö algas Külasema külaseltsi eeskavaga. Sellest hakkab kujunema juba muuseumi jaoks traditsioon. Külasema oli kaasa võtnud ka hulgem õnnesoove ja nende omaselt suurepärase tuju. Tantsu sai keerutada Lõõtsmoorikute pillide saatel, kellele lisandus uus liige Meelise näol. Enne suurt tormi jõudsimel üles leida maastikumängu aarde. Selleks pidi Koguva küla peale peidetud küsimused üles otsima. Vastustest kujunes suur üldvastus – tuhliskelder, kus oligi aare peidus. Esimesena jõudsid keldrisse Männiku talu pererahvas, kes saigi aarde endale. Neile ütleme ka suured tänud abi eest tormikahjude ennetamisel.

Väljale jõudes olid sealsed ettekanded juba läbi. Juta Peegel oli rääkinud põnevad lood kosjakäimistest Muhus. Ühe loo moraal olevat olnud, et kui ise pruuti valida ei suuda, siis hobune ikka suudab. Öhtu lõpetuseks rääkis ja näitas Rein Saksakulm klaasnegatiive. Ühiselt prooviti jõuda järeldusele, kes on nende autor. Reinul olid kaasas ka vanad fotod ja neid uudistati pikemalt. Selleks ajaks, kui hakkasime koju sättima, oli õnneks suurem torm möödas, aga hiljem oli kuulda, et Liival oli kaks kasvuhoonet asukohta vahetanud. Päris hoogne sünnipäev.

Muhu Muuseum tänab kõiki, kes märkasid, et meil oli 40. sünnipäev!

Tere tulemast Koguvasse ja Eemu Vesikesse!

Liia ja Meelis muuseumist

* Võidutöö on kavas ka Muhulases ära trükkida.

Külakeskuse naised puudelappimise talgus

Teeme ära talgupäev käib ikka edasi. Muhulaste teotahe ei kustu. Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab.

Tiina Jögi

Muhu Põhikooli III olümpiamängude rongkäigult.

Anne Keerd

Saarte laste teised pärimuskultuuripäevad Muhumaal

Laste pärimuskultuuripäevad toimusid 24.-26. mail teist korda, esimesed said teoks Kihnus. Piduliku avatseremoonia järel tutvustasid rühmad iseennast, ühiselt löödi tantsu.

Laupäeva hommikul toimusid Muhu käsitööselti eestvedamisel õpitoad: Muhu tikandi õpituba (läbi viis Tiina Saar, abiks oli Sirje Tüür), Muhu tantsutuba (Anne Keerd), laulutuba (Leena Peegel). Õhtust kontserti aitasid juhtida Anne Auväär ja Meelis Mereäär, kes olid otsinud infot iga saare, rühma ja selle kohta, kuidas kõik saared on seotud Muhuga.

Peakorraldajat Anne Keerdi toetasid Ülle Tuust ja Tiina Jögi, samuti naisrühm Tokkroes, nii suur kui ka väike Ätses (väike Ätses on põhikooli 1.-4. klasside rahvatantsurühm).

Anne Keerd: "Kõige olulisem on see, et meie oma esivanemate loodud pärand säiliks ja sellest teatakse. Me tahame ka seda, et see

Koduvaimude tegemine, õpetajaks Lia Saaremäel

üritus ei jääks kusagile toppama, vaid jõuaks ringiga Kihnu tagasi." Niisugune üritus liidab saareinimesi kokku.

Laupäeval võeti vastu külalised: 41 läti noort Talsi rajoonist, kes on Orissaare Viirelinnu sõprusrühm.

Ivika Laanet kinnitab 30. mai Saarte Hääles, et publikust tulvil saalile oli laupäevane õhtu tõsiselt vahva elamus, kus oli nii nalja ja naeru kui ka südamlikke pisaraid.

Pühapäeval toimusid Muhu ekskursioonid, iga gruppi saatis "ema" Tokkroesist. Kogu ürituse võttis filmilindile staazhikas operaator Ilmar Põldemaa.

Üritust toetasid Muhu Valla-valitsus, Eesti Rahvatantsu- ja Rahvamuusika Selts, Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA, Rahvakultuuri keskus.

Osalesid Muhu, Kihnu, Leisi, Mustjala, Prangli, Virtsu ja Läti lapsed.

Anne Keerdi kommentaaride ja Saarte Hääle põhjal

Muhulane; fotod - Anne Keerd

Ätses õpetamas tantse.

Näitus

Paenasel Tõnise turismitalu galeriis on maikuu keskpäigast avatud Imatra fotograafide Eeva Hakalisto ja Anni Huovila fotonäitus.

Mustvalge pildiseeria Vene-maa elust kajastab naistepäeva veetmist, põllutööd ja raudtee-jaama meeleolu. See kogu on osa Eeva Hakalisto meistrisarjast. Lisaks on väljas Eeva Hakalisto tundeline pilt tema isast aastast 1986. Näituse teine pool koosneb värvikatest Aasia ja Austraalia vaadetest.

Muhu Emade Klubi kinkis noortekeskusele kana

1. juuni on Muhu Noortekeskuse sünnipäev. Tänavu valiti tähistamiseks 3. juuni. Selle tähtsa päeva auks võtsid Muhu Emade Klubi liikmed kätte ja kinkisid noortekeskusele kana. Ühel laste ja noortega tegutseval asutusel võiks ju olla oma koduloom. Samas ei tohi selle lemmiku kulud olla liiga suured. Pärast pikka mõttetööd otsustati kana kasuks. Emade klubi on sügisest saadik noortekas kaagutamas käinud, nüüd on hea see järg üle anda. Kana heaks rääkis asjaolu, et suvine noortekeskuse kohvik saab munade raha pealt kokku hoida, tegemist on nimelt 11-kuuse munemiskogemusega kanaga. Samuti ei võta kana palju ruumi. Kana pakub loodetavasti rohkesti projekteid ja saab endale noorteka tegevustes keskse koha. Siinkohal palve Liiva inimestele: hoidke palun oma koerad-kassid kinni, et kana väga suurt stressi ei saaks. Muhu Emade Klubi jätkab tegevust ka suvisel perioodil ja siinkohal soovib Muhu Noortekeskusele palju õnne 8. sünnipäevaks.

Muhu Emade Klubi

"Pildista, kui julged!"

Noortekeskuses kutsub kuni 30. juunini noori-vanu, muhulasi-suvemuhulasi üles portree-fotosid tegema ja osalema oma töödega noorteka poolt korraldataval näitusel: „Pildista, kui julged!“

Üldtingimused: Tööde esitamise lõpptähtaeg on 30. juuni. Osaleda võivad kõik inimesed, kelle tööd vastavad portree-fotole. Iga autor võib esitada kuni 3 tööd. Korraldajatel (Muhu Noortekeskus) on õigus kasutada töid tasuta koos autori nimega. Töö saatja vastutab, et kõik pildi autoriõigused kuuluvad talle. Kuna tegu pole konkursiga, ei tasu arvata, et osalejad jäävad kuidagi tunnistamata. Kindlasti loosime osalejate vahel välja midagi toredat ja kõik tööd kajastuvad ka Muhu Noortekeskuse seintel.

Nõudmised tööle: Tööd tuleb esitada digitaalselt Anna-Maria meilele atuuling@gmail.com Esitatud töö peab olema 30x40 cm (1134x1512 pikslit). Kui tööd on nõutud formaadist suuremad, siis me teeme mõõdud ise õigeaks. Lubatud on arvutitöötlus hea maitse piires. Fotodele ei ole lubatud arvutis lisada tekste ega raame. Töö peab olema jpeg-formaadis.

Täiendavad küsimused: atuuling@gmail.com märksõnaga „portreefoto“. Leiad mind ka noortekast!

Noorteka suveinfo

Sel aastal on noortekeskus kogu suve jooksul avatud järgnevatel päevadel:

Kolmapäev 17:00 - 21:00

Neljapäev 17:00 - 21:00

Reede - kohvik „Spunk“ (17:00 - 21:00)

Esmaspäeval ja teisipäeval on noortekeskus suletud, kuid nendele päevadele on võimalik broneerida erinevaid tegevusi - näiteks bändiproovid, sünnipäevade tähistamine jne. Kui sul on selline soov, siis helista või kirjuta meile (5172357; noortekeskus@muhu.ee)

Alates juulikuust paneme Muhu ja lähivaldade teedele veerema mobiilse noorsootöö ehk MONO bussi. Augustis aga toimub sarnaselt eelmisele aastale tantsulaager „Muhu Tänavatantsu Päevad“.

Lisainfot noorteka tegemisest saad noortekast või meie kodulehelt.

Töövarjuna Uppsala omavalitsuses

20.-24. maini olin tänu Sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti Büroo haridusprogrammi projektile töövarjuna Rootsis. Minu peamiseks töökohaks sai Uppsalas haridusasutus nimega *Andra chansen* (tlk „teine võimalus“). Lisaks tutvusin ka Linné ja Uveni gümnaasiumitega. Tahaksin siinkohal vahendada Muhulase lugejatele mõningaid kogemusi ja mõtteid.

Alustuseks tahan kohe ära mainida, et töövarju kogemus oli minu jaoks esmakordne, samas väga meeldejääv ja positiivne kogemus.

Rootsi haridussüsteemil ei hakkaks pikemalt peatuma, kuid oluline on minu artikli kontekstis teada, et peaaegu kõik põhikooli lõpetajad lähevad edasi õppima gümnaasiumisse. Vähem oluline ei ole ka tõsiasi, et riik toetab igati noore haridusteed (õppimine tasuta, tasuta koolitoitu, õppetootus jne).

Andra chansen loodi 2009. aastal Uppsala KOVi toel Uveni gümnaasiumi alaharuna ning sai esialgse toetuse läbi Euroopa Sotsiaalfondi. Käesolevaks aastaks on see ESF projekt lõppenud, kuid *Andra chansen* töötab jätkuvalt, seda vaatamata vähenenud materiaalsetele võimalustele.

Andra chansen pakub neile 16-19-aastastele noortele, kes on erinevatel põhjustel haridustee pooleli jätnud või on neil tavakoolides raskusi, igakülget abi ja toetust, seda nii haridustee jätkamise kui ka tööpraktika tegemise ja töötamise osas. Kokku õpib asutuses ca 70 õpilast, kuid igapäevaselt käib neist kohal 10-15 noort.

20. mai hommik kell 9. Esimene päev. Esmamuljed. Kuhu ma olen sattunud? Tõepoolest, see koht pani algul imestusest kulme kergitama, sest kõige rohkem meenutas see koht väga kodust bürood või midagi taolist. Igatahes

mitte kooli. Ja nagu hiljem selgus, on see ka taotluslik.

*Andra chansen*i asutuse SÜDA on kõik. Tavaline kodune köök suure ovaalse lauaga. Seal möödusid ka minu töövarjuks olemise esimesed minutid, mil projektijuht Johan Furenborn tutvustas mulle kõigepealt asutuse töötajaid ning seejärel kohe ka Rootsi koolisüsteemi.

Nagu paljudes kodudes, nii oli ka seal köök aktiivseima sotsiaalse suhtlemise kohaks. Seal räägivad noored (ja ka õpetajad) oma elamise õhtu elamusi, arutletakse aktuaalsetel päevateemadel jne. Esimese tööpäeva hommiku põhiteema oli muidugi Rootsi võit (5:1) jäähokis Shveitsi üle, samuti Eurovisiooni lauluvõistlus.

Miks Eestimaa asutustes, vähemasti haridusasutustes selliseid kööke eriti ei leia? Niisugune küsimus tekkis. Sellised söögilauajutud on ju väga positiivsed, arendavad ning mis kõige tähtsam - õpetajaid ja õpilasi liitvad, harivad, oma mõtete, tunnete jne väljendamise kohad. Kas me kardame midagi?

Peale kõogi meeldis mulle *Andra chansen*is ka sundimatu, stressivaba õhkkond, mis seal valitses. Noori ei kiirustatud tagant, et „nüüd sa pead kohe õppima hakkama või muidu...“ Samuti said noored vabadel minutitel elutoa sarnases suuremas toas joonistada, maalida, lugeda ja kitarri mängida.

*Andra chansen*i edulugudest näiteid tuues võiksin nimetada olukorra, kus üks õpilane pikka aega käis ühe nõustaja ja õpetaja juures nii, et kasutas selleks eraldi sissekäiku (st ta ei soovinud teiste õpilaste ega õpetajatega kohtuda), oli väga endassetõmbunud ja arg, kuid nüüdseks on ta üks toredamaid ja teiste poolt tunnustatuid noori.

Mõned positiivsed kogemused

Linnégymnasiet-ist. 21. mail olin selles koolis töövarjuks Maria Sörgeldile, kes on psühholoogia ja rootsi keele õpetaja. Uurisin selle kooli ajalugu ja sain teada, et kool asutati 1997. aastal. Asutajateks olid aktiivsed õpilased, kes soovisid alternatiivset hariduskeskkonda, personaalsemat lähenemist noortele. Minu arvates väga positiivne initsiatiiv.

Jällegi rääkisime pikemad jutud köögilaua taga. Mõneks ajaks jättis aga Maria mind omaette ning läks rootsi keele tundi ette valmistama. Et mul igav ei hakkaks, andis ta mulle sama ülesande, mis õpilastele - läbi töötada tekst, mis rääkis kakskeelsusest ja mitmekeslusest. Igal juhul läks mul hiljem tunnis vägagi hästi. Muidugi rääkisin tunni lõpus teistele õpilastele ka pisut Eestimaast ning Muhumaast.

Soome juurtega *Andra chansen*i töötaja Tanja Toivonen tegeleb peamiselt noorte töö- ja praktika teemadega. Ametilt ongi ta töönõustaja. Tanja aitab noortel CV-sid kirjutada, otsib praktika-kohti jne. Et noori töömaastikul paremini suunata, on nad *Andra chansen*is korraldanud ka nn „hotelliprojekti“. Noored on ise mängult tööandjad, neil on hotell ning sinna on vaja uut töötajat. Noored vaatavad läbi saabunud CV-d, toimuvad töövõetlused jne. Suurepärase mäng selleks, et noori panna mõistma töötegemise erinevate tahkude üle, vastutuse üle, mis konkreetsetel juhtumil hotelli majandades nende õlul lasub.

Lõpetuseks. Oli väga meeldiv ja muljeterohke töövarjunädal. Kindlasti kasutan saadud kogemusi ära oma töös ning loodan ka edasisele koostööle *Andra chansen*iga. Igal juhul mõningad koostööplaanid meil juba tekkisid.

Tahan tänada kõiki õpetajaid ja asutuste töötajaid, kellega selle nädala jooksul kohtusin. Samuti õpilasi.

Tahan tänada ka Euroopa Noored Eesti büroo töötajaid Kaja Ainsalu ja Annely Aasalaidu, kes minu töövarjuks minemist koordineerisid. Suur aitäh!

PS! Kuidas Uveni gümnaasiumis vahetundi sisustada? 23. mail huvijuht Marko Palosaari töövarjuks olles sai seda tehtud nii, et mängisime koos õpilastega grupilauatennist. Väga põnev mäng! Soovitan!

Arnek Grubnik

Töökollektiiv *Andra chansen*is.

Leena Peegel - Muhu pärimuse kandja

4. juunil on põhjust õnnitleda Leena Peeglit tema juubeli puhul. Juba kolmkümmend aastat on Leena muhu lapsi tutvustanud nii maailma kui ka kodusaare muusikapärandiga. Kogu oma elu on ta aga tegelenud muhu rahvapärandi edasikandmise ja -andmisega. Ta on üks neist vähestest, kes on muhu pärimust ise elavast allikast (oma vanavanematelt ja vanematelt) ammutanud ja seda ka teoreetilisel tasandil uurinud. Pärast Hellamaa kooli ja Orissaare gümnaasiumi lõpetamist läks noor muhu nei 1981. aastal Tallinna Pedagoogilisse kooli, kus omandas muusikaõpetaja kutse. 21. sajandi alguses õppis Leena Eesti Muusikaakadeemias ja tema kursusetöö oli pühendatud muhu regilaulule.

Oma teadmisi on Leena alates 1984. aastast jaganud nii Muhu lasteaias kui 1992. aastast Muhu Põhikoolis. See tähendab, et Leena õpilased on suur osa muhulasi, kelle

vanuseks on 35 ja vähem. Lisaks tavapärasele õppetööle on Leena juhendanud ansambleid ja koore, valmistanud ette soliste lauluvõistlusele ja laste folkloorirühmi. Viimastega on käidud lisaks laulupidudele ja kohalikele lau-

lupäevadele ka Saaremaa laste folklooripäevadel, folkloorifestivalidel nii Eestis kui ka välismaal. Neist kõige esinduslikumad on rahvusvahelised folkloorifestivalid *Baltica* ja *Europeade*. *Baltica* ja *Europeade* festivalidel on juubilar esindanud muhu rahvaloomingut nii õpilastega, ansambliga „Laulusõbrad“ kui ka Saaremaa esinejatega.

Muhu laulud ja lood on ka kõikide teiste kollektiivide repertuaaris, mida Leena on juhendanud. Neist säravam on olnud meesansambli tegevus, nende repertuaaris on alati vanu muhu laule. Selle eest on ansambel ka vokaalansamblite ülevaatusel mitmed korrad ära märgitud.

Leena isa Eino Mereäär on Muhus tuntud laulumeister ja ema Meidal on vanu jutte ja laule nii vanemast kui uuemast ajast. Juubilar, kes on juba emapiimaga kodust muhu pärimuse kaasa saanud, on ka ise regivärssse loonud.

LÄHME, HELLAD, KÄIME
KULLAD,
LÄHME TEHTUD TEEDA
MÖÖDA,
RAIUTUD RADASID MÖÖDA,
KUST ON ENNE LAPSED
KÄINUD,
LAPSED KÄINUD, ÕPSID
LÄINUD,
SUURED KÄINUD ÕHTA-ANI,
VÄIKSED LAPSED LÕUNA-
ANI,
ENDAL TARKUST
KOGUMASSA,
TÕETERI NOPPIMASSA.

See on üks regivärssidest, mille Leena lõi 2002. aastal Muhu Põhikooli 9. klassi lõpuaktuseks. Leena ise on seda nimetanud tarbeluule tegemiseks. Regivärss on ikka tarbeluule olnud: kõrgeid kunstilisi eesmärke ei osatud selle viljelemise ajal endale veel seada.

Muhus on raske meenutada üritust, mille ettevalmistamisel ja läbiviimisel ei ole vajatud Leena abi. Sama raske on meenutada juhust, kus Leena oma abi keelaks, kuigi tema koormus on aastate jooksul olnud väga suur. Sageli ei saanud ta ka õpetajate pikka suvepuhkust kasutada, sest kogu aeg oli vaja lapsi ette valmistada mitmeteks esinemisteks ja siis nendega esinemisel käia. Õnneks olid nende hulgas ka Leena oma poeg Priidu ja tütar Triinu, kes seetõttu said emaga koos olla ka väljaspool kodu. Koduse majapidamise juures olid abiks nii abikaasa Raivo kui ka ämm ja äi.

Tänu Leenale on Muhu segakoori tegevus jätkunud, kuigi laulupeo-repertuaar on aasta-aastalt järjest nõudlikumaks muutunud. Ainult tänu Leena järjekindlusele, kohusetundele ja kannatlikkusele on need laulud nii selgeks saanud, et ülevaatusel on olnud põhjust oma koori tasemega rahul olla ja kindlalt laulupeole pääseda. Sel aastal tunnustas ka Muhu vald Leena tööd ja andis talle valla kultuuri-preemia.

Soovime Leenale jõudu ja tervist jätkuvalt kultuuripõllul rügamiseks.

Eda Maripuu

1994. aastal Soomes Elinmäel Muhu segakoori esimesel ja seni viimasel välisreisil.

Fotokonkurss „Pärandkultuur minu metsas“

Eesti Erametsaliit kuulutas välja fotokonkursi „Pärandkultuur minu metsas“, et jäädvustada erametsades asuvaid pärandkultuuriobjekte, tugevdada metsaomanike sidet oma metsaga ning tutvustada avalikkusele erametsades leiduvaid ning hoitavaid kõrge ajaloolise ja kultuurilise tähtsusega vaatamisväärsusi. Fotokonkursile on oodatud kõik, olenemata sellest, kas osaleja on metsaomanik või mitte, laps või täiskasvanu ja kas ta elukoht on linnas või maal.

Loodusest võib leida vanu talukohti või jälgi nendest - kaeve, keldreid, õue- ja värvapuid, kiviaedu, linaleoauke, tuuliku-varemeid, metsavendade punkreid, jälgi jahindusest. Sama oluline kui pärandkultuuri objekt ise, on lugu, millest see jutustab.

Filmimees ja pärandkultuuri saadik Artur Talvik peab tähtsaks, et pärandkultuuri leiud pole asjad iseeneses – ennekõike peaksid need aitama väärtustada eelkäijate elamise viisi ning mõtestada ka seda, mida me edasi pärandame. „Kultuuripärandi aastat pean eelkõige vaimse võsastumisega võitlemise aastaks,“ ütleb ta.

Fotokonkurss „Pärandkultuur minu metsas“ kestab kuni **1. augustini** 2013 (k.a). Esitatud tööde hindamisel on võrdselt olulised nii foto kui ka selle juurde lisatud jutt.

Lisainfo konkursi kohta: www.erametsaliit.ee või kristel.arukask@erametsaliit.ee

70 Velikije Luki lahingust

Tänavu täitus 70 aastat Teise maailmasõja ühest verisemast ja ohvriterohkemast Velikije Luki lahingust. Seal hukkus üle 5000 eesti sõjamehe, kes on maetud Velikije Luki vennaskalmistutele. Eesti Laskurkorpus kaotas langenute ja raskelt haavatutena üle poole oma isikkoosseisust. Kõik need tuhanded eesti sõjamehed vääriksid meelepidamist.

Eesti Vabadusvõitluse Muuseum koos reisibürooga „Mainedd“ organiseerib Velikije Lukis võidelnute ja seal hukkunute lähedastele, ajaloo- ja militaarhuvielistele Velikije Luki külastamist 26. – 28. juulil ja 23. – 25. augustil. Info reisi kohta 551 9 407 või reisibüroos Mainedd: info@mainedd.ee tel 644 47 44. Lugupidamisega

Johannes Tõrs, Eesti Vabadusvõitluse Muuseumi juhataja

Maagiliste saarte muusika

Juu Jäab 17. festivali avakontsert toimub 3. juulil Arensburgi hotelli päikeseterrassil.

Muhus Nautse Mikhli taluõuel astuvad teisel päeval üles *Rütmiallikal* ja tuline brasiilia lauljatar Simone Moreno, toimub *Nordic Club Night*. Reedel esineb brasiilia kitarrist Lupa Santiago Pädaste mõisas ja Nautse Mikhli jammitelgis. Õhtune peaesineja Nautse Mikhli on *Mop Mop Soundsystem*. Laupäeval on peaesineja Rasmus Faber, kaasa teeb jazzilaulja Emily McEvan. Eesti artist Iiris esineb vahetult enne Faberit. *Latin Percussion Workshop*’i vedada on Mikhli talus töötuba ja sõu. Festivali lõpetab Saaremaa neidudekoori kontsert Muhu kirikus.

(Saarte Häale põhjal)

"Iseenese tarkus", vanad aknad ja Muhu pärandikool

Kui oled saanud päranduseks vanavanaisa ehitatud maja või tunned ühtäkki, et su kodu hakkab justkui nihelema ega paku sulle enam elamusi, siis mida ette võtta ja kuidas alustada? Kas vana välja ja uus asemele?

30 aastat tagasi arvasin minagi "iseenese tarkusest", et meie tollal 70-aastase raudkivist suveköögi algupärase aknaraamid on kuidagi nii haprad ja kulunud. Klaasid olid kummaliselt õhukesed ja justkui lainetasid. Ilmselt vanad ja oma aja ära elanud. Nii see otsus tehtud sai. Uued asemele ja vanad lõkkesse. Kuid midagi oli valesti, millest arusaamine on tulnud aastatega läbi iseenda ja teiste kogemuste.

Millegipärast jäid aga alles kaks vana üksikut aknaraami, tuletades meile aeg-ajalt meelde, et just nendes on meie esivanemate tarkus ja erilised käsitööoskused, mida tuleb hoida ja edasi kanda.

Me kõneleme üha enam kokkuhoiust ja ressursside heapere-mehelikust kasutamisest. Tervislik eluviis, taaskasutus ja säästev renoveerimine, uuenduslikud lahendused ja loovus – need on meie tänased märksõnad.

Saare maakonnas on riikliku kaitse all üle 350 hoone, nendest

Muhumaal 117. Lisaks meie muud *maa'd* ja *elud*. Nende hoonete hooldamine, restaureerimine ja remont, vajadusel konserveerimine, vajab meie kõigi asjatundlikku abi.

Üks nendest on Muhu pastoraadi peahoone, mis on nagu Muhu pärandikool.

Tema teadaolevalt viimasele taasehitusajale viitab hoone loodenurga paekivist soklikivil olev aastaarv 1832. Seega saab Liiva küla vanim puitmaja 19 aasta pärast 200-aastaseks!

Tal on rääkida päris pikk, meie oma lugu. Kahjuks igavleb ta täna koos oma kahe paekivist kaaslasega kogu maailma inimeste rännuteel,

aga keegi ei märka ega kõnele nendega.

KUTSUME nüüd kõiki huvilisi ja toetajad **14. ja 15. juunil** pastoraati, endisesse poiste käsitööklassi, kus on esimene avalik üritus **Muhu pärandikooli** tegemistes. Avatud on õpituba, kus räägime akendest kui maja silmadest, kuidas neid õppida lugema ja vajadusel aitama.

* Eesmärk on huviliste kaasabil korrastada Muhu pastoraadi aknad.

* Tegemist on jätkuprojektiga, mille sissejuhatavas õppetsükliks analüüsime kogu hoone akende olukorda, teeme valikud ja otsused ning koostame edasise tegevus-

plaani.

* Kogenud meistrite juhendamisel näidatakse akna restaureerimise põhitõdesid. Kaasame nii Muhu enda kui ka Saaremaa meistrid, jagame kogemusi ja erinevate kogukondade pärandit.

* Esimese õppetsükli tulemus on vähemalt üks korrastatud nädisaken, mille eeskujul saavad õpitoas osalejad anda omapoolse panuse Muhu pastoraadi akende kestvusaja pikendamisele.

* Osavõtt on tasuta - ehk tasu on lihtsalt kohalolek.

Reedel alustame kell 14.00 ja laupäeval kell 10.00. Kokku kahel päeval ca 10 tundi nendega koos, kes soovivad kogu protsessist osa saada. Üksed on avatud kõigile. Lihtsalt uudistajad ja kuulajad on samuti oodatud. Endale vabalt valitud ajal.

Inna Ligi

Autorist

Inna Ligi on Muhu ja Saaremaa juurtega. Juba 40 aastat on ta Igakülas Ansu-Matsil koos perega hoidnud oma vanavanaisa ehitatud raudkivist õuekööki, mis eelmisel aastal tähistas oma sajandat juubelit.

Inna kutse ja hobi on viimase 30 aasta jooksul seotud ehitusliku projekteerimise ja arhitektuuri valdkonnaga. Olulisim on talle olnud sellel perioodil jälgida ehitiste arengut ja suhtuda nendessee kui kultuuripärandisse, seda eriti Muhumaal.

Inna on töötanud 4 aastat valla arhitektina Kaarma vallas ja osalenud Muhu pärandikultuuri inventeerimise protsessis, seega omab ülevaadet kogu Muhu ehtuspärandist.

2011-2012 läbis Eesti Kunstiakadeemia Avatud Akadeemia juures arhitektuuri konserveerimise ja restaureerimise täiendkoolituskursused. Tema lõputöö „**Muhumaa kivide elu ja raudkivist elud**“ ülesandeks oli analüüsida paikkondlikku ehitamisprotsessi läbi vaimse ja ainelise kultuuripärandi seoste.

Inna osutab vabatahtlikuna abi muinsuskaitseorganitele kultuurimälestiste säilimise ja hooldamise jälgimisel, omades muinsuskaitse usaldusmehe õigusi ja kohustusi.

Ta teab, et vana majaga koos elamine ja olemine ei ole kõige lihtsam ettevõtmine. Inimestest vanemad majad vajavad sageli eriti hella kätt ja päris rohkelt teadmisi, sest ükski maja ennast ise ju aidata ei saa.

Keeduvärvi tuur

MTÜ Saaremaa Muinsuskaitse Selts koostöös Muinsuskaitseametiga korraldavad Pärandiaasta raames Saare maakonna neljas külas (Kiratsi külas Kaarma vallas, Lümända külas Lümända vallas, Kanissaare külas Põide vallas ja Igakülas Muhu vallas) **keeduvärvi-tuuri**.

IGAKÜLASSE jõuavad nad **5. juulil**. See on reedene päev. Alustatakse kell 10.00 ja kestab ca 5 tundi.

Kasutage nüüd juhust, kes pole ammu või mitte kunagi Igakülas käinud ega oma silmaga veel seda Muhumaa kunagi suurimat küla näinud. Tulge meiega koos värvi keetma.

Küsid nüüd, et mis värvi ja miks ise veel keeta.

Keeduvärvi kasutatakse puidust seinte, katuste ja aedade värvimiseks. Värvi sobib kasutada hõõveldamata või vana laua värvimiseks. Värvi kaitseb puitu hallituse ja mädaniku eest.

Keeduvärv on tuntud ka rootsi

värvi nime all – tegemist on unustatud vana traditsioonilise värviga, mida Eestis kasutati laialdaselt enne Teist maailmasõda. Pärast sõda tulid tööstuslikud värvid ja tõrjusid traditsioonilise keeduvärvi ja teised ajaloolised värvid tahaplaanile. Keeduvärvi all mõeldakse enamasti punast värvi, kuid seda võib valmistada ka pruunika (erinevad punased ja pruunid – raudoksiidpunane ja -pruun, ooker, umbrad), roheka (kroomroheline, umbra), kollaka (raudoksiidkollane, kollane ooker) või valkjatoonilisena (titaandioksiid, tsinkvalge) või mustana.

Eesti Vabariigi kodukaunistamise kampaania ajal (1930. aastatel) jagati inimestele komponente tasuta ja propageeriti üleriigiliselt värvi keetmist.

Eesmärk on tutvustada ja populariseerida inimestele traditsioonilist ja naturaalselt värvitüüpi, mis on keskkonnasõbralik ja mille valmistamine on lihtne (kodustes

tingimustes igaühele jõukohane) ning poevärvidega võrreldes on värvi omahind odav. Värvi valmistamine ja kasutus on olnud levinud eeskätt just Lääne-Eestis ja saartel, kuid tööstuslike värvide peale tungiga on selle valmistamise oskus kadunud.

Tegevused:

* Lõkkeaseme tegemine (nn ahju ehitamine)

* Vajalike tööriistade ja vahendite tutvustamine

* Värvi komponentide tutvustamine, sh erinevate värvimuldade tutvustamine ja nende omaduste kirjeldamine

* Värvi keetmine (kogu protsess)

* Värvi konservantide tutvustamine (traditsioonilised konservandid ja n-õ moodsad konservandid)

* Värvi kasutusviiside tutvustamine

* Ühe hoone ühine värvimine

Läbiviijad Rita Peirumaa, Saare Maakonna muinsuskaitseinspektor ja Dan Lukas, MTÜ Ajaloolised Võtted Hiiumaalt.

Korstnapühkija - küttekollete perearst

Kevadisel soojaperioodil mõtlevad vähesed inimesed sügisele ning kütmiss vajadusele, kuid kutseline korstnapühkija Arvo Jõe soovib just nüüd oma ahjud-pliidid korda teha, sest järjekorrad on lühemad. Samuti pole suvel vaja küttekoldeid kuumaks ajada, nii saab vajadusel teha ka remondi või ümberehitustöid, et sügis võiks muretuks tulla.

Millal peaks korstnapühkija koju kutsuma?

Kohe peale kütteperioodi. Või kui ilmnevad esimesed tunnused, et küttekolde ei tõmba ja tunnete majas suitsulõhna, küttekolde uksest ajab tupp vingu, on tekkinud tahmapõleng, soojamüür ei lähe soojaks.

Miks võiks korstnapühkija

kevad el kutsuda?

Elu on näidanud, et sügisel on korstnapühkijatel kuuajalised järjekorrad ja pottseppadel veel pikemad. Kellel on vaja küttekoldeid remontida, peaksid korstnapühkija kutsuma praegu, mitte veeretama seda sügisesse.

Korstnapühkija vaatab teie küttekoldeid ja korstnad üle, puhastab need. Kui vaja, teeb ka pisiparandused, näiteks vahetab tahmatopsid, teeb pliidiremondi, vaatab korstna olukorra üle ja ummistuste korral likvideerib need. Peale korstnapühkija käiku on teie küttekoldeid tuleohutud.

Milliseid pabereid väljastab korstnapühkija?

Peale hooldustöid saab korstna-

pühkijalt akti, millele mõlemad pooled alla kirjutavad. Akti on kirjas tehtud tööd ning korstnapühkija kutsetunnistuse number. Kutsetunnistuse kehtivust tuleb enne töö tellimist kindlasti kontrollida aadressil www.kutsekoda.ee Ja muidugi esitab korstnapühkija arve.

Miks neid pabereid vaja on?

Kui on väljastatud akt, siis vastutab korstnapühkija ka oma töö eest - sellel töö on garantii.

Kui olete leidnud endale õige korstnapühkija, siis võiksite ka tema juurde jääda, sest korstnapühkija on teie küttekollete perearst, kes teab ja tunneb teie küttekoldeid.

Aastaringse puiduga kütmise

korral tuleb kütteseadmeid ja lõõre puhastada kaks korda, hooajaliselt kasutatavaid üks kord enne kütteperioodi algust. Gaasikütteseadmeid tuleb hooldada üks kord aastas.

Ahju peaks kütma kvaliteetse halupuuga. Kui aga küttekoldeesse visatakse halva kvaliteediga küttematerjale (okaspuu, pinnud jne), siis tuleks ka küttekeha tihedamini hooldada.

Ärge kartke korstnapühkijat, ta on alati teile abiks nõu ja jõuga. Korstnapühkijate andmeid võite julgelt küsida ka päästeala infotelefonilt 1524.

Küsis Päästeameti Lääne päästekeskuse pressiesindaja
Evelin Trink

Vallavalitsuse istungitelt

30. aprill

Väljastati ehitusluba Liiva külas Raunmäe maaüksusel ehitatava sotsiaalkeskuse kütte-, kanalisatsiooni-, дренаazhi-, vee-, elektri- ja sidevõlstrasside ehitamiseks.

7. mai

Väljastati kirjalik nõusolek Kantsi k Otsa-Timmu mü suurkaevu rajamiseks.

Väljastati projekteerimistingimused elamute tehnosüsteemide muutmiseks päikeseelektrijaama ehitamise eesmärgil:

- Kesse k Jaani mü;
- Kesse k Vanaõue mü.

Väljastati projekteerimistingimused:

- Eltel Networks AS-le Kuivastu küla Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee maaüksusele aktiivkapi ehitamiseks;
- Rootsivere k Käärü mü elamu ehitamiseks.

14. mai

Väljastati projekteerimistingimused Lepiku k Paali mü sauna laiendamiseks.

Väljastati ehitusluba:

- Linnuse k Aru mü sauna ehitamiseks. Ehitusluba ei laiene ehitusprojekti asendiplaanil kujutatud heitvee pinnasesse juhtimise süsteemile;
- Nautse k Odra mü sauna ehitamiseks;
- Tusti k Jüri mü suvemaja ehitamiseks;
- Simisti k Kõrkja-Lahe mü elamu ehitamiseks. Ehitusluba ei laiene ehitusprojekti asendiplaanil kujutatud heitvee pinnasesse juhtimise süsteemile.

14. mai korraldusega nr 119 lõpetas Muhu vallavalitsus veokite registrimassi 10-tonnise massipiirang

gu Muhu valla teedel, sest maanteede konstruktsioone nõrgendavad ilmastikuolud on möödunud. Võiküla munakiviteel kehtib veokite registrimassi 8-tonni massipiirang aastaringelt.

Otsustati korraldada ehitustööde töövõtuhange Kallaste sadama slipi ehitus. Hanke eest vastutavaks isikuks määrati Mihkel Jürisson. Kinnitati hankedokumendid. Moodustati pakkumuste avamiseks, pakkumuste kvalifitseerimiseks, pakkumuste vastavaks tunnistamiseks ja eduka pakkumuse väljaselgitamiseks komisjon koosseisus Mihkel Jürisson (esimees), Raido Liitmäe - Muhu vallavanem, Indrek Võeras - Muhu valla ehitusspetsialist, Toomas Rihvk - järelevalve esindaja.

Kinnitati ehitushanke „Muhu Lasteaia rühmaruumide rekonstrueerimistööd telgede H ja N ning telgede 2 ja 4 vahel“ edukas pakkumus: Collesster OÜ poolt esitatud pakkumus.

22. mai

Eraldati reservfondist summad „Central Baltic Cycling“ projekti toetamiseks.

Kehtestati hinnad Muhu valla sümboliga kaupadele.

Nõustuti kinnistute jagamisega:

- Rinsi k Kirikumaa kü: Kiriku (ühiskondlike ehitiste maa), Preestrimaja (elamumaa) ja Kirikupõllu (maatulundusmaa - mtm);
- Rassa k Metsa kü: Metsa ja Sarapuu (mõlemad mtm).

Kooskõlastati suurkaevude asukohtad:

- Võlla k Hansi mü;
- Tamse k Jalaka;
- Võiküla Roo.

Väljastati projekteerimistingimused:

- Kesse k Vanaõue mü heitvee

pinnasesse juhtimise süsteemi, tuulegeneraatori ja veevarustuse välistrassi ehitamiseks;

- AS-le Alexela Oil Liiva tankla mü maa-aluse kütusemahuti ehitamiseks maapealsete kütusemahutite asemel;
- Lõetsa k Nurga mü heitvee pinnasesse juhtimise süsteemi ehitamiseks;

- Tamse k Jalaka mü abihooone ehitamiseks.

Väljastati kirjalik nõusolek:

- Viira k Juhani mü kuuri ehitamiseks;
- Suuremõisa k Ennu-Laasu mü suurkaevu rajamiseks.

Väljastati kasutusluba Elektrilevi OÜ-le Laheküla Kalda mü elektrivõrguühendusele.

Väljastati kaevetööde luba AS-le Gustaf Liiva k Muhu ja Ida-Saaremaa sotsiaalkeskuse veevarustuse, kütte, kanalisatsiooni, дренаazhi, elektri ja side välisvõrkude (torustikud, pump-lad, kaevud, tarkikud, kaabeldus, valgustid jne) ehitamiseks vastavalt Pärnu EKE Projekt AS poolt koostatud põhiprojektile „Muhu ja Ida-Saaremaa sotsiaalkeskus“.

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud.

28. mai

Väljastati projekteerimistingimused Kallaste k Kadaka mü suvekodu ehitamiseks, kooskõlastati sealne suurkaevu asukoht.

Kinnitati stipendiumid vastavalt Muhu valla stipendiumifondi nõukogu ettepanekutele.

Kinnitati Liiva küla tee ja Eakate hooldekodu esise tee ning Hellamaa Külakeskuse parkla immutuskatete ehitamiseks korraldatud kirjaliku vähempakkumise tulemused. Parimaks pakkumiseks tunnistati AS Eesti Teed pakkumised.

Algashüite kuvavõistlus

Kuvavõistlusele Maavalla hiied 10226 oodatakse fotosid hiitest ja teistest looduslikest pühapaikadest nii Maavallast kui ka piiri tagant. Võistlus kestab kuni **31. oktoobrini** 2013 ning Võitjad kuulutatakse välja 23. novembril Tartus toimuv hiie väe tunnustamis-sündmusel. Lähemalt vt Maavalla Koda www.maavald.ee

Tarbikajaitse uus aadress Kuressaares on Tallinna 6

(Saare Maakonna Keskraamatukogu ruumides). Nõustamisele saab tulla iga kuu teisel ja neljandal neljapäeval kella 10–16. Esimene vastuvõtt uuel aadressil toimub 13. juunil. Nõuandetelefonile 1330 (pikk number 6 201 707) saab helistada igal tööpäeval kella 8–16.30.

Alates 1. juunist on **Swedbanki Orissaare kontor** avatud esmaspäeviti, teisipäeviti ja neljapäeviti kell 9-17.

* Korstnapühkija Andi Vaha (kt. nr 054719)

Teenustööd, koos redeliga!
Korstende ja küttekollete parandustööd.

Lisaks saab tellida:
Ilu- ja viljapuude lõikus ja pügamine,
haljastuse rajamine ja hooldamine: muru niitmine, trimmeritööd kalmistute hooldus, kalmu kujundus
teeäärte niitmine
transport kaubikuga, kolimisabi
info: AK Getmer OÜ
518 7614; 56 68 4705
e-mail: akgetmer@gmail.com
Kingi perele rahulolu ja vabaaeg!

Collester OÜ

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remonttööd

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Piduristend

Heitgaaside mõõtmine

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Võimalik ka ise meie juures oma autot remontida

Töökoda asub Soonda külas vanas lauda kompleksis.

Ehitusteenused

Ekskavaator-laaduri teenus

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520:

Laadimiskopp

Muruniiduk (ketid või terad)

Ekskavaator

Pinnasesilur

Pinnase kobestaja

Võimalik rentida koos juhiga või ilma.

5067 502 - paavo@collester.ee

5273 775 - alan@collester.ee

Kui teil on aega vähe, siis tuleme ise autole järele, teeme korda ja toome pärast tagasi.

Pakume ka treilerveo teenust uue Brentexi treileriga.

Heinakuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Meranda Veltmander 91 (4.7)

Adeele Paist 87 (7.7)

Floriida Tüür 87 (20.7)

Helju Vaher 86 (23.7)

Estra-Aino Noor 84 (27.7)

Hilja Lindberg 83 (3.7)

Laine Heinsalu 82 (6.7)

Hellen Äkke 81 (14.7)

Uno Nõu 80 (5.7)

Aino Kivihall 75 (22.7)

Uno Õun 70 (3.7)

Jaan Klaar 70 (30.7)

Inge Auväärt 65 (6.7)

Markku Olavi Eklund 65 (28.7)

Anne Kaljuste 60 (24.7)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Metsandus:

Müüme küttepuid pikku-sega 0,3 - 3 meetrit. Hind alates 28 eurot ruum; eraldi saada ka kase, tamme ja saare halgusid, samuti okaspuud.

Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenust.

Müüme servamata saematerjali ja planku: mänd, haab, lepp,

saar ja tamm

· Raietööde teostamine

koos oksa koristusega,

Lankide märkimine,

Metsamajandamiskavade

tellimine.

· Piirisihtide puhastamine.

Ostame parima hinnaga

raieõigusi, metsamaad ja

metsamaterjali.

Müüme söelutud mulda,

graniitkive, liiva ja killustikku.

Erinevate masinate ja

seadmete rent.

Vaata ka

www.muhuvarahaldus.ee

Tartu mets
ostab
metsakinnistuid
Teeme teile parima
pakkumisel!
tel 5557 7007
www.tartumets.ee

Verekeskus tuleb Kuressaarde

Doonoripäevad Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumi saalis (Garnisoni 16). Ootame järgmistel aegadel (kaasa isikut tõendav dokument):

- 19. juunil kell 15 - 20;

- 20. juunil kell 13 - 18;

- 21. juunil kell 8 - 12.

Lisainfo www.verekeskus.ee

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus

Teenistused Muhu Katariina kirikus **pühapäeviti kell 11.**

Koguduseõpetaja Aare Luup, tel 56 903 327; muhu@eelk.ee

Luteri surnuaia püha 23.

juunil kl 10. Läbi viivad Muhu koguduse õpetaja Aare Luup ja Põide koguduse praktikant Andi Angel. Osalevad puhkpillimuusikud Kuressaarest.

23. juunil kl 11 Muhu Katariina kirikus ristimis- ja leeripüha jumalateenistus. Kõik soovijad on oodatud leerilapsi õnnitlema.

EAÕK

Hellamaa

15. juunil kl 10 hingepalvus kalmistul

29. juunil kl 10 ülemapostlite Peetruse ja Pauluse mälestuspäev, Hellamaa kiriku nimepäev

Rinsi

6. juuli kl 10 hingepalvus Liiva kalmistul

Ülempreester Andreas Pöld tel. 45 33 743, mob. 56 606 703

e-post andreas@eoc.ee

Soovid müüa kinnisvara või vajad kinnisvara-alast konsultatsiooni?

Siis võta ühendust oma ala asjatundjatega!

Lauri Kolk, tel: 5191 2950, lauri@adrem.ee

Allan Pajus, tel: 56 900 411, allan@adrem.ee

Meie tegeleme Muhu ja Saaremaa kinnisvaraga juba aastast 2002! Külasta ka meie kodulehte www.adrem.ee

Liiva ja Hellamaa raamatukogud on suletud 11. - 15. juunini (teisipäevast laupäevani) seoses raamatukogutöötajate tööreisiga.

Ostan või üürin väikese korteri või maja Muhumaal. Tel. 50 72 533.

* Pakume **puulõhkumisteenust** halumasina, samas **müüa küttepuid**. Tel. 5340 8138 Rein

Juuli Muhulase materjalid on teretulnud **1. juuli** õhtuni.

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkus

20. mail 88-aastane **Meida Pallasma.**

Tunneme kaasa omastele!

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhi.ee
Muhulane ilmub üks kord kuus.
Internetis www.muhi.ee - Uudised
Trükkitud Print Grupp 600 eks.
Hind **30** euro senti